

21.05.2007 r.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾

z dnia 2007 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy

Na podstawie art. 237⁵ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 180, poz. 1860 oraz z 2005 r. Nr 116, poz. 972) wprowadza się następujące zmiany:

1) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) instruktażu – rozumie się przez to formę szkolenia o czasie trwania nie krótszym niż 3 godziny lekcyjne, umożliwiającego uzyskanie, aktualizowanie lub uzupełnianie wiedzy i umiejętności dotyczących wykonywania pracy i zachowania się w zakładzie pracy w sposób zgodny z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy;
- 2) jednostce organizacyjnej prowadzącej działalność szkoleniową w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy – rozumie się przez to:
 - a) placówkę kształcenia ustawicznego, placówkę kształcenia praktycznego, ośrodek doksztalcania i doskonalenia zawodowego,
 - b) szkołę ponadgimnazjalną,
 - c) jednostkę badawczo-rozwojową, szkołę wyższą lub inną placówkę naukową,

¹⁾ Minister Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej – praca, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 marca 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. Nr 38, poz. 243).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 166, poz. 1608 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252 i Nr 240, poz. 2407, z 2005 r. Nr 10, poz. 71, Nr 68, poz. 610, Nr 86, poz. 732 i Nr 167, poz. 1398, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 133, poz. 935, Nr 217, poz. 1587 i Nr 221, poz. 1615 oraz z 2007 r. Nr 64, poz. 426.

- d) stowarzyszenie, którego celem statutowym jest działalność związana z bezpieczeństwem i higieną pracy,
 - e) osobę prawną lub fizyczną prowadzącą działalność oświatową na zasadach określonych w przepisach o swobodzie działalności gospodarczej, jeżeli prowadzą działalność szkoleniową w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy;
- 3) kursie – rozumie się przez to formę szkolenia o czasie trwania nie krótszym niż 15 godzin lekcyjnych, składającego się z zajęć teoretycznych i praktycznych, umożliwiającego uzyskanie, aktualizowanie lub uzupełnianie wiedzy i umiejętności w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;
 - 4) przygotowaniu dydaktycznym – rozumie się przez to ukończenie szkolenia przygotowującego do prowadzenia procesu szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy w sposób zapewniający wysoką efektywność, z uwzględnieniem, odpowiednich dla określonych grup uczestników szkolenia i rodzajów szkolenia: form organizacyjnych i metod szkolenia oraz środków dydaktycznych;
 - 5) samokształceniu kierowanym – rozumie się przez to formę szkolenia umożliwiającego uzyskanie, aktualizowanie lub uzupełnianie wiedzy i umiejętności w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, na podstawie materiałów przekazanych przez organizatora szkolenia, m.in. przy zastosowaniu poczty, internetu, przy jednoczesnym zapewnieniu konsultacji z osobami spełniającymi wymagania dla wykładowców, o których mowa w § 5 pkt 3;
 - 6) seminarium – rozumie się przez to formę szkolenia o czasie trwania nie krótszym niż 5 godzin lekcyjnych, umożliwiającego uzyskanie, aktualizowanie lub uzupełnianie wiedzy i umiejętności w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;
 - 7) stanowisku robotniczym – rozumie się przez to stanowisko, na którym podczas pracy przeważają czynności robotnicze, wykonywane przy zaangażowaniu mięśni człowieka.”;

2) w § 4 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Szkolenie może być organizowane i prowadzone przez pracodawców lub, na ich zlecenie, przez jednostki organizacyjne prowadzące działalność szkoleniową w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.”;

3) w § 10 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Instruktaż ogólny prowadzi pracownik służby bezpieczeństwa i higieny pracy, osoba wykonująca u pracodawcy zadania tej służby albo pracodawca, który sam wykonuje takie zadania lub pracownik wyznaczony przez pracodawcę posiadający zasób wiedzy i umiejętności zapewniający właściwą realizację programu instruktażu.”;

4) w § 13 w ust. 1 skreśla się zdanie drugie;

5) w § 15 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Szkolenie okresowe pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych przeprowadza się w formie instruktażu, nie rzadziej niż raz na 3 lata, a na stanowiskach, na których wykonywane są prace szczególnie niebezpieczne, nie rzadziej niż raz w roku.”;

6) § 16 otrzymuje brzmienie:

„§ 16. 1. Szkolenie, o którym mowa w § 13 ust. 1, oraz szkolenie okresowe kończy się egzaminem sprawdzającym przyswojenie przez uczestnika szkolenia wiedzy objętej programem szkolenia oraz umiejętności wykonywania lub organizowania pracy zgodnie z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy.

2. Egzamin jest przeprowadzany przez komisję powołaną przez organizatora szkolenia – w obecności tej komisji.

3. Potwierdzeniem ukończenia z wynikiem pozytywnym szkolenia, o którym mowa w § 13 ust. 1, oraz szkolenia okresowego jest zaświadczenie wydane przez organizatora szkolenia według wzoru określonego w załączniku nr 3 do rozporządzenia. Odpis zaświadczenia jest przechowywany w aktach osobowych uczestnika szkolenia.”;

7) po załączniku nr 2 do rozporządzenia dodaje się załącznik nr 3 do rozporządzenia w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

.....
Pieczęć organizatora szkolenia

WZÓR

str. 1/2

ZAŚWIADCZENIE

o ukończeniu
pełna nazwa szkolenia

Pan.
imię (imiona) i nazwisko

urodzon... dnia r. w woj.
ukończył...
pełna nazwa szkolenia

zorganizowane w formie¹⁾ przez
.....
nazwa organizatora szkolenia

w okresie od dnia r. do dnia r.
z wynikiem ogólnym²⁾
Celem szkolenia było
.....

Zaświadczenie wydano na podstawie § 16 ust. 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 180, poz. 1860, z 2005 r. Nr 116, poz. 972 oraz z 2007 r. Nrpoz.).

..... dnia r.
miejsowość data wystawienia zaświadczenia

Nr zaświadczenia wg rejestru.....

.....
Pieczęć imienna i podpis organizatora szkolenia

str. 2/2

Tematyka szkolenia

Lp.	Temat szkolenia	Liczba godzin zajęć teoretycznych (wykładów)	Liczba godzin zajęć praktycznych (ćwiczeń)

Razem:			

¹⁾ wpisać nazwę formy szkolenia zgodnie z § 13 ust. 1 oraz § 15 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 180, poz. 1860, z 2005 r. Nr 116, poz. 972 oraz z 2007 r. Nrpoz.);

²⁾ wpisać stopień według skali: celujący, bardzo dobry, dobry, dostateczny, dopuszczający.”.

Uzasadnienie

Podstawą prawną projektowanego rozporządzenia jest upoważnienie zawarte w art. 237⁵ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.).

Wydane na tej podstawie rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 180, poz. 1860 oraz z 2005 r. Nr 116, poz. 972) weszło w życie z dniem 1 lipca 2005 r. W § 13 ust. 1 i w § 16 ust. 2 rozporządzenia zobowiązano organizatorów szkolenia do wydawania zaświadczeń potwierdzających ukończenie określonego szkolenia - według wzoru ustalonego w odrębnych przepisach. Tymi odrębnymi przepisami do 13 marca 2006 r. było rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej oraz Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 12 października 1993 r. w sprawie zasad i warunków podnoszenia kwalifikacji zawodowych i wykształcenia ogólnego dorosłych (Dz. U. Nr 103, poz. 472), wydane na podstawie art. 103 § 1 Kodeksu pracy oraz art. 68 ustawy o systemie oświaty. Rozporządzenie to umożliwiło wydawanie zaświadczeń dla wszystkich form szkolenia w zakresie bhp określonych w ww. rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy; przepisy obu ww. rozporządzeń były zatem spójne.

Z dniem 14 marca 2006 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 3 lutego 2006 r. w sprawie uzyskiwania i uzupełniania przez osoby dorosłe wiedzy ogólnej, umiejętności i kwalifikacji zawodowych w formach pozaszkolnych (Dz. U. Nr 31, poz. 216), wydane na podstawie art. 68c ustawy o systemie oświaty. W rozporządzeniu tym zostały określone nowe wzory zaświadczeń, a także ustalone formy kształcenia w sposób uniemożliwiający stosowanie nowych przepisów do celów związanych z prowadzeniem i dokumentowaniem szkolenia w dziedzinie bhp. Powoduje to liczne wystąpienia pracodawców i jednostek prowadzących działalność szkoleniową w dziedzinie bhp w sprawie wyjaśnienia problemów związanych z zaistniałą sytuacją.

Dla rozwiązania tych problemów proponuje się:

- dla potrzeb dokumentowania szkolenia w zakresie bhp ustalenie (w załączniku nr 3 do rozporządzenia) wzoru zaświadczenia, które mogłoby być stosowane do wszystkich form szkolenia określonych w ww. rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy,
- zamieszczenie (w dodanym § 1a) definicji wszystkich form szkolenia w zakresie bhp, określonych w ww. rozporządzeniu.

Na takie uregulowania pozwala zarówno upoważnienie zawarte w art. 237⁵ Kodeksu pracy jak i art. 68a ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.), który brzmi: „Ustawa nie dotyczy kształcenia ustawicznego realizowanego na podstawie art. 83a ust. 2 oraz w formach i na zasadach określonych odrębnymi przepisami, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.”. Tymi odrębnymi przepisami, w odniesieniu do szkolenia w dziedzinie bhp, są przepisy Kodeksu pracy i wydanego na jego podstawie ww. rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.

Należy zauważyć, że w sprawie potrzeby nowelizacji omawianego rozporządzenia, m.in. w zakresie ustalenia wzoru zaświadczenia dokumentującego przeprowadzenie szkolenia w dziedzinie bhp, zostało przesłane do Ministra Pracy i Polityki Społecznej wystąpienie Głównego Inspektora Pracy (pismo z dnia 7 marca 2007 r.).

Ponadto należy nadmienić, że istnieje wiele aktów prawnych, w których w sposób odmienny niż w ww. rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 3 lutego 2006 r. określono wzory zaświadczeń o ukończeniu szkolenia. Można tu wymienić np. rozporządzenia:

- Ministra Infrastruktury z dnia 27 października 2005 r. w sprawie szkolenia, egzaminowania i uzyskiwania uprawnień przez kierujących pojazdami, instruktorów i egzaminatorów (Dz. U. Nr 217, poz. 1834, z późn. zm.),

- Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 stycznia 2005 r. w sprawie szkoleń dla podmiotów, których dotyczą działania objęte planem rozwoju obszarów wiejskich, oraz doradzania tym podmiotom (Dz. U. Nr 13, poz. 100),
- Ministra Infrastruktury z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie szkolenia i egzaminowania osób ubiegających się o uprawnienia do wykonywania prac podwodnych (Dz. U. Nr 200, poz. 2053),
- Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 maja 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań dla jednostek organizacyjnych prowadzących szkolenia w zakresie obrotu, konfekcjonowania lub stosowania środków ochrony roślin, programów tych szkoleń oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu szkolenia (Dz. U. Nr 140, poz. 1490),
- Rady Ministrów z dnia 2 lipca 2002 r. w sprawie wymogów, jakie powinny spełniać służby porządkowe organizatora imprezy masowej w zakresie wyszkolenia i wyposażenia, oraz szczegółowych warunków i sposobów ich działania (Dz. U. Nr 113, poz. 986).

Poza proponowanymi regulacjami, o których mowa wyżej, w projekcie przewiduje się zmianę i uzupełnienie przepisów budzących wątpliwości interpretacyjne:

1) w dodanym § 1a:

- zamieszczono definicję „jednostki organizacyjnej prowadzącej działalność szkoleniową w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy”; obecnie rozporządzenie odsyła w tej sprawie do przepisów o systemie oświaty,
- zdefiniowano pojęcia: „przygotowanie dydaktyczne” i „stanowisko robotnicze”;

2) w przepisie określającym osoby uprawnione do prowadzenia instruktażu ogólnego (w § 10 ust. 2) - do osób tych dodano również pracodawców, którzy sami wykonują zadania służby bhp;

3) sprecyzowano (w § 15 ust. 1) określenie prac, przy których zatrudnieni pracownicy powinni odbywać szkolenie okresowe co najmniej raz w roku; przyjęto, że pracami tymi są prace szczególnie niebezpieczne (określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy – Dz. U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650 oraz z 2007 r. Nr 49, poz. 330);

4) w § 16 doprecyzowano, że egzamin po szkoleniu okresowym powinien być przeprowadzany przez komisję powołaną przez organizatora szkolenia – w obecności tej komisji. Taki wymóg konieczny jest w związku z coraz powszechniejszym stosowaniem do przeprowadzania szkolenia okresowego formy samokształcenia kierowanego przy wykorzystaniu internetu i przypadków przeprowadzania egzaminów „na odległość” (bez bezpośredniego kontaktu uczestnika szkolenia z przedstawicielami organizatora szkolenia), co uniemożliwia ocenę rzeczywistych efektów szkolenia.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z wymaganiami prawa Unii Europejskiej, w szczególności z Dyrektywą 89/391/EWG o wprowadzeniu środków w celu zwiększenia bezpieczeństwa i poprawy zdrowia pracowników podczas pracy.

Projekt nie podlega obowiązkowi notyfikacji do Komisji Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI (OSR)

1. Podmioty, na które oddziałuje projekt aktu prawnego.

Projektowane rozporządzenie doprecyzowuje obowiązki pracodawców w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy. Przepisy rozporządzenia oddziałują również na pracowników zakładów pracy.

2. Konsultacje społeczne.

Projekt został przesłany do opinii niżej wymienionych partnerów społecznych:

- Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”,
- Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych,
- Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność 80”,
- Forum Związków Zawodowych,
- Związku Rzemiosła Polskiego,
- Konfederacji Pracodawców Polskich,
- Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Lewiatan,
- Związku Pracodawców Business Centre Club,
- Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby BHP.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa.

Wejście w życie projektowanych przepisów nie powinno spowodować dodatkowego obciążenia budżetu państwa i sektora finansów publicznych; projekt jedynie porządkuje i doprecyzowuje istniejące przepisy.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość.

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionów.